

3. Педагогіка: Учеб. пособие: В.А.Сластенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов.— М.: Школа-Пресс, 1998.— С.512.

Бабовал І. В.

студентка спеціальності «Початкова освіта»
ВСП Дубенський педагогічний фаховий коледж РДГУ, м. Дубно

Комар І. Ю.

студентка спеціальності «Початкова освіта»
ВСП Дубенський педагогічний фаховий коледж РДГУ, м. Дубно

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД, ОРІЄНТАЦІЯ ОСВІТИ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Освіта є соціальним інститутом, через який проходить кожна людина, набуваючи при цьому рис особистості, фахівця і громадянина. Завдяки діяльності вчителя реалізується

- державна політика у створенні інтелектуального, духовного потенціалу нації, розвитку вітчизняної науки, техніки і культури,
- збереженні і примноженні культурної спадщини й формувалися людини майбутнього,
- забезпечується Конституційне право громадян України на здобуття повної загальної середньої освіти.

Сучасні вітчизняні вчені плідно працюють у царині розробки питань із компетентнісного підходу, досліджуючи основні феномени, поняття, процеси. Аналіз сутності зазначеного феномену, характеристику його складових знаходимо у дослідженнях О. Локшиної, О. Пометун, В. Свистун, О. Сібель, В. Ягупова. Тому можна стверджувати, що українські науковці активно досліджують динаміку впровадження компетентнісного підходу в системі освіти України. Кожна галузь освіти формує своє коло компетентностей, які є метою та результатом навчання молоді в Україні.

Все вище зазначене висуває проблеми підготовки вчителя, його становлення і професійної компетентності. Саме компетентнісний підхід розглядається як один із важливих концептуальних принципів, який визначає сучасну методологію оновлення змісту освіти.

Підготовка педагога здатного до ефективної роботи за спеціальністю на рівні світових стандартів, який самостійно приймає рішення в ситуації вибору, прогнозує їх можливі наслідки; здатного до співробітництва, володіє розвинутим почуттям відповідальності за долю країни і постійно підвищує власний освітній і професійний рівні протягом усього життя.

Нова українська школа потребує нового вчителя, який дійсно стане рушієм змін. Одним із основних завдань сучасної вищої педагогічної освіти є питання впровадження компетентнісного підходу у професійну підготовку майбутніх вчителів. Проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі навчання в закладі вищої освіти привертає увагу багатьох учених.

У сьогоднішній день немає визначеного єдиного підходу до розуміння поняття «компетентнісний підхід». Ідея компетентнісного підходу в педагогіці зародилася на початку 80-років минулого століття, коли в журналі «Перспективи. Питання освіти» була надрукована стаття В. де Ландшеєра «Концепція «мінімальної компетентності»». Спочатку йшлося не про підхід, а про компетентності, професійні компетентності, професійних компетенцій особистості як мети та результату освіти. При цьому компетентність у самому широкому сенсі розумілася як «поглиблене знання предмету або засвоєне вміння». Сучасні автори по-різному трактують це поняття. Так, в різних дослідженнях компетентнісний підхід означає поступову переорієнтацію домінуючої освітньої парадигми з переважаючою трансляцією знань, формуванням навичок, створення умов для оволодіння комплексом компетенцій

Особливості навчання на основі компетентності:

- навчання сконцентроване на вихідних результатах, а не на вхідних;

VI Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»

- враховується переважно здатність виконання практичних завдань, але беруться до уваги і знання;

- навчання у виробничих умовах(принаймні частина навчання відбувається на робочому місці в умовах виробництва);

-сукупність загальних принципів визначення цілей освіти,відбору змісту освіти, організації освітнього процесу та оцінки освітніх результатів;

-відображає інтегральний прояв професіоналізму, в якому поєднуються елементи професійної і загальної культури, досвіду фахової діяльності та творчості, що конкретизується у певній системі знань, умінь,готовності до професійного вирішення поставлених завдань та проблем.

Сучасні науковці наголошують, що сформованим ядром компетентнісного підходу є змістоутворювальні, взаємодоповнюючі та взаємозумовлюючі поняття – «компетенція» і «компетентність», що відображають його загальну сутність. Структурно-змістове наповнення «компетенції» та «компетентності» відображене у поняттях: знання, вміння,навички, цінності, мотиви, професійно значущі якості, досвід. Професійна компетентність є сучасним орієнтиром професійної підготовки фахівців.

О. Дубасенюк підкреслює: «набуття професійної компетентності вчителя сприяє розвитку здатності учителя до ефективного здійснення своєї професійної діяльності, володіння ним цілісною системою знань, умінь і навичок, що визначають сформованість його педагогічної діяльності, педагогічного спілкування й особистості вчителя як носія визначених цінностей, ідеалів і педагогічної свідомості» .

Для закладу вищої педагогічної освіти компетентнісний підхід повинен означати, що результатом професійної освіти вчителя буде не сума предметно-спеціальних знань і навичок, а його здатність діяти в різних педагогічних ситуаціях. Тому компетентностями випускника закладу вищої педагогічної освіти виступає єдність предметно-професійних знань, що є в нього, засвоєних технологій, здатностей діяти в ситуаціях, що передбачаються в діяльності вчителя. Професійна компетентність вчителя розглядається як інтегральна особистісна якість, яка характеризує його здібність до розв'язання професійних проблем і типових професійних завдань, що виникають у реальних ситуаціях педагогічної діяльності, з використанням знань, умінь, навичок і нахилів, освітнього та життєвого досвіду, цінностей .

Не дивлячись на наявність різноманітних думок щодо трактування даного поняття, можна сказати, що більшість авторів розглядають професійну компетентність у двох аспектах:

- як мета освіти, професійної підготовки;

- як проміжний результат, що характеризує стан фахівця, який здійснює свою професійну діяльність.

Таким чином, важливою умовою модернізації педагогічної освіти є підвищення якості, забезпечення високого рівня професійної підготовки майбутніх вчителів. Акцент в професійній підготовці майбутніх вчителів переноситься з традиційного навчання на формування компетентностей.

В Україні впровадження компетентнісного підходу є дуже актуальним та важливим питанням. На сьогоднішній день існує багато трактувань змісту поняття «компетентнісний підхід». Акцент при цьому робиться на те, що компетентнісний підхід повинен забезпечувати як особистісний, так і професійний розвиток педагогів, сприяти підвищенню рівня їх соціально-професійної мобільності та конкурентоспроможності.

Отже, можна сказати що компетентнісний підхід є важливим пунктом у навчанні. Так як його реалізація в навчанні сприяє формуванню ключових компетенцій особистості. За допомогою компетентнісного підходу можна урізноманітнити звичайне традиційне навчання, посилити практичний характер навчання, професійно вирішити поставлене питання та проблему.

Література

1. Особистісно-професійний розвиток вчителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи. Ред.-упоряд. Дубяга С. М., Чорна В. В., Яковенко І. О. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018/ 146с., 21с.
[<http://www.kgpa.km.ua/?q=node/233>]
2. Баханов К. О. Традиції та інновації у навчанні історії в школі. Дидактичний словник-довідник. Запоріжжя : Просвіта, 2002. 108 с.]
3. Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. К. : Генеза, 2006. 328 с.
4. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Х.: Основа, 2003. – 80 с.

Борисова Т. М.

канд. пед. наук, доцент кафедри основ виробництва та дизайну
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, м. Полтава

ПРОЄКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ МАЙСТЕРЕНЬ НУШ ЗА ВИМОГАМИ ЕРГОДИЗАЙНУ

Соціальні та економічні зміни в українському суспільстві диктують нові вимоги до освітніх процесів, реформування яких триває та потребує спільних активних дій науковців та педагогів на всіх рівнях освіти. Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти навчальний процес у 5-9 класах Нової української школи здійснюватиметься за дев'ятьма освітніми галузями, однією з яких означено технологічну [1]. Стрімкий розвиток науки та техніки у XXI столітті зумовлює необхідність впровадження нових проєктних технологій в освітній процес. Проєкти як творча інтегруюча діяльність тісно вплетена в низку освітніх галузей та найбільш ефективно впровадження навчальної проєктної діяльності учнів можливе в навчальному предметі –технології.

Сучасний кабінет трудового навчання та технологій повинен бути оформлений по типу арт-студії або STEM-лабораторії. Адже для проєктування більшості сучасних проєктів необхідне програмне забезпечення та спеціальне обладнання. Постає також проблема відсутності комфортного простору для реалізації таких дій. Шкільні майстерні потребують модернізації, оскільки у більшості шкіл оснащення навчальних майстерень не відповідає навіть старим освітнім програмам трудового навчання та технологій, через що обмежується вибір та реалізації окремих технологій при виготовленні об'єктів праці. Відзначається також відсутність ремонтних робіт у приміщеннях відповідно до дизайн-ергономічних вимог, відсутність засобів інформаційно-комп'ютерних технологій, частини обладнання та інструментів, не належне освітлення майстерень, низький температурний режим у холодну пору року, застарілі шкільні меблі.

Модернізація шкільних майстерень, облаштування сучасного зонованого арт-простору та перетворення їх у сучасно оснащену лабораторію для реалізації самих смілих учнівських проєктів в межах STEM-освіти сприяє розвитку творчих здібностей, національно-патріотичному вихованню учнів, проведенню інтерактивних заходів [2]. Запровадження навчальних проєктів дає змогу вивчати різні техніки та технології, сучасні тенденції дизайну та мистецтва, створити арт-простір для заповнення вільного часу талановитої молоді.

Для впровадження нових освітніх технологій, реалізації різноманітних форм навчальної діяльності, забезпечення освітнього процесу наочністю, інтенсивним і динамічним рухом, розвитку пізнавальної активності учнів, формування основних компетентностей у галузі природничих наук, техніки і технологій, насичення навчання практичним досвідом та застосуванням знань і вмінь у різноманітних проєктах, здійснення психологічного розвантаження засобами арт-терапії, виховання культури особистості, облаштування навчальних майстерень для проведення занять з технологій повинно забезпечуватися сучасними ергономічними шкільними меблями, швейним, деревообробним та металообробним обладнанням, наочністю, засобами інформаційно-комп'ютерних технологій,